

Vaasan kaupungin
KOTOUTTAMISOHJELMA
2023–2026

Energiaa, osallisuutta ja KOTOUTUMISTA

MONIKULTTUURISUUSNEUVOSTON TERVEISET

Me Vaasan monikulttuurisuusneuvostossa haluamme, että Vaasa on hyvä koti jokaiselle. Vaasan strategiassa yhtenä kärkitavoitteena on olla Suomen onnellisin ja turvallisin kaupunki. Meillä on Vaasassa tavoite kasvaa ja saavuttaa 100 000:n asukasluku tulevaisuudessa. Kotoutumisen onnistuminen, yhdenvertaisuuden toteutuminen ja hyvät väestösuhteet edistävät jokaisen vaasalaisen hyvinvointia ja rakentavat kaupunkia, jossa on tilaa kaikille. Samalla vahvistetaan kasvavaa, kilpailukykyistä ja vetovoimaista kaupunkia.

Kotouttamisohjelma on kehittämisohjelma, jossa ei ole kuvattu olemassa olevia palveluita tai rakenteita. Halusimme neuvostossa, että ohjelma perustuu tutkittuun tietoon, ja sen laatimisen lähtökohdaksi nostettiin Agerin ja Strangin kotoutumisen käsitteellinen viitekehys luomaan yhteistä ymmärrystä kotoutumisen laaja-alaisuudesta. Vähintään yhtä tärkeänä koimme, että ohjelma on tehty yhdessä. Ohjelmassa tavoitteet on mietitty ja muotoiltu konkreettisiksi toimenpiteiksi yhdessä eri toimialojen ja järjestöjen edustajien kanssa, jotka omalla työllään ovat mukana edistämässä ja mahdollistamassa hyvää kotoutumista.

Ohjelma koostuu seitsemästä kokonaisuudesta: työ, asuminen, koulutus, terveys ja hyvinvointi, sosiaaliset suhteet ja kontaktit, lasten ja nuorten palvelut sekä turvallisuus. Ohjelman laadintaa on koordinoanut monikulttuurisuusneuvosto yhdessä kotoutumispäällikkö Hanna Kakon ja koordinaattori Ritva Mertaniemen kanssa.

Loistavinkaan ohjelma ei toteudu itsestään. Käsillä oleva kotouttamisohjelma on laadittu vuosille 2023-2026 ja siinä on määritelty paitsi tavoitteet ja toimenpiteet, myös aikataulu, vastuutahot ja kumppanit sekä mittarit toteutumisen arviointiin. Monikulttuurisuusneuvostolla on tärkeä tehtävä seurata asetettujen tavoitteiden toteutumista. Kotoutumisen edistämiseen liittyvät rakenteet, lainsäädäntö ja vastuut ovat parhaillaan suurten uudistusten alla. Tämä on huomioitu mm. korostamalla toimivia yhdyspintoja kunnan ja hyvinvointialueen tehtävissä. Monikulttuurisuusneuvostolla on edelleen tärkeä rooli tarvittaessa tehdä lisäyksiä ja päivittää ohjelmaa.

Lotta Alhonnoro
monikulttuurisuusneuvoston puheenjohtaja

KOTOUTUMISEN KÄSITTEELLINEN VIITEKEHYS

Ager & Strang (2008)

TOIMENPIDEOHJELMA 2023–2026

Työ

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Osaaminen näkyväksi	• CV klinikka: infot ryhmille + yksilöllinen tuki tarvittaessa	2023	Työllisyyden ekosysteemi yhteistyössä EHJÄ ry:n Kannustavat Kokemukset toiminnan kanssa	Klinikatoimintaa pilotoitu 2023 ja aktiivisesti käytössä 2024
	• Työvalmennuksen tukimahdollisuudet	Jatkuva	Työllisyyspalvelut	Valmennusta saaneiden määrä, soveltuvin osin työ elämään tai koulutukseen ohjautuneet.
	• Hankevalmistelu ja IPS-työhönvalmennus mallin hyödyntäminen	2023	Hyvinvointipalvelut	Hankerahoitusta saatu ja toiminta käynnistyy
Digitaalisen osaamisen vahvistaminen	• Teo hankkeen digikurssit	2023	Koulutustoimijat ja käynnissä olevat hankkeet	Digikurssien määrä ja kursseille osallistuneet maahan muuttaneet.
	• Kaupungin hankkeiden hyvien käytäntöjen juurruttaminen	Jatkuva	Työllisyyden ekosysteemi yhteistyössä hankeorganisaatioiden kanssa.	Hyvät käytännöt käyttöön otettu.
	• Welcome Steps asiakassegmentoinnin malli	2023-2024	Welcome Steps	Welcome Officen kävijämäärät ja palvelutuotannon kustannustehokkuus
	• Digihyvä juttu- hanke	2023-2024	Vamia, hankkeen jälkeen Työllisyyden ekosysteemi	Digiosaamisen määrä, itsepalvelukanavien kävijämäärät
	• Olemassa olevien avointen digipisteiden kartoittaminen, hyödyntäminen ja toiminnan kehittäminen	2024	Hyvinvointiyksikkö yhteistyössä yhteispalvelupisteen toimijoiden kanssa	Tieto digipisteistä ja tukipalveluista koottuna ja julkaistuna, palvelun käytön seurantaprosessi luotu
Työelämän moninaisuuden edistäminen	• Järjestökentän kanssa toteutettavat mini rekrymessut 4-5 krt vuodessa, vuosikalenteri työnjaon tueksi, markkinointi isoissa rekrytointitahtumissa	2023-2026	Työllisyyden ekosysteemi yhteistyössä hyvinvointiyksikön sekä yhdistystoimijoiden kanssa	Toteutuneiden mini rekrymessujen määrä
	• Anonyymi rekrytointi	Jatkuva	Hr-yksikkö	Anonyymien rekrytointien määrä
Työvoiman ulkopuolelta työelämään -monialaiset palvelut työelämän ulkopuolella oleville	• Puoliso-ohjelman (Spouse program) koordinaatio kaupunkiorganisaatiossa	Jatkuva	Hr yksikkö yhteistyössä hyvinvointiyksikön kanssa	Puoliso-ohjelman vakinaistumien ohjelmakaudella ja osallistuneiden määrä
	• Työelämäorientaation laajentaminen työelämän ulkopuolella oleville, toiminnan pilotointi	2024-2025	Työllisyyden ekosysteemi ja Kotouttamispalvelut yhteistyössä Alman kanssa	Työelämäorientaatioryhmät pilotoitu, malli luotu ja otettavissa käyttöön 2025

Asuminen

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Kohtuuhintaisen ja monipuolisen asuntotarjonnan vahvistaminen keskeisillä alueilla	• ARA- ja vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen riittävä uudistuotanto ja uusien kerrostaloalueiden monipuolisuuden varmistaminen asunto- ja maapoliittisin sekä kaavoituksellisin keinoin. • Asuntorakentamisen edellyttämän infrastruktuurin toteutumisen varmistaminen. • Valtion tukitoimet asuntokannan ylläpitoon ja kehittämiseen	Jatkuva	Kaupunkiympäristön toimiala, asuntojen rakennuttajat, ARA-yhteisöt, asuntosijoittajat	Asuntorakentamisen seuranta
Tietoisuuden lisääminen asumisoikeus asumisen mahdollisuuksista	• Tiedottaminen asumisoikeusmahdollisuuksista • Yritysyhteistyö KV osajia palkkaavien kanssa. • Englanninkielisen opastuksen ja markkinointimateriaalin kehittäminen edelleen.	Jatkuva	Vaasan asumisoikeus yhteistyössä Welcome Officen kanssa	Asumisoikeusasumisen osuuden määrä

Asumistaitojen edistäminen	Asumisneuvojatoiminnan vakinaistaminen	2023	Kiinteistötoimi	Asumisneuvonnan asiakasmäärät
	- Asumisen opas - Monikielisten asumisohjeiden linkkien koostaminen asumisneuvonnan www-sivuille	2023	Asumisneuvojat yhteistyössä hyvinvointiyksikön kanssa	Opas käyttöön otettu Linkit koostettu
Monipuolistuvan väestönkehityksen vaikutusten tunnistaminen	- Väestönkehityksen seuranta, analysointi ja raportointi. - Eri tahojen tietoisuuden lisääminen väestönkehityksen trendeistä ja niiden vaikutuksista.	Jatkuva	Kiinteistötoimi yhteistyössä kaupungin hallintokuntien kanssa	Väestönkehityksen trendit sekä vaikutusten tunnistaminen ja analysointi.
	Uusien valtuutettujen informointi väestökehityksestä	2025	Kiinteistötoimi yhteistyössä hyvinvointiyksikön kanssa	Trendejä ja analyysijä käsitelty päätöksenteossa
Segregaation torjunta monipuolisilla ja vaikuttavilla toimilla	- Ristinummen jatkokehittämisen linjaukset - Ristinummen lähiökehittäminen malliesimerkinä muissa kaupunginosissa tehtäville toimille. - Segregaatiokehityksen seuranta ja resurssien turvaaminen kehittämis-toimien toteuttamiseksi	Jatkuva	Kiinteistötoimi yhteistyössä kaupungin hallintokuntien kanssa.	Asuinalueiden sosioekonominen tilanteen ja kehityksen seuranta.

Koulutus

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Suomen- / ruotsinkielen oppiminen ja omaksuminen	Tehostettu kielenopetus vl 7-9	2023-2026	Perusopetus	Oppilaiden kielitaitotaso
Peruskoulun päättötodistus ja siirtyminen toiselle asteelle	- Tehostettu erityisopetus - Tehostettu oppilaanohjaus	2023-2026	Perusopetus	Peruskoulun päättötodistus. Toisen asteen opiskelu-paikka.
Polku opinnoista työelämään	1-2 päivän työtehtäviin tutustumisvierailut kaupungin yksiköihin, vähintään 10 vierailua vuosittain. - Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden harjoittelupaikkojen mahdollistaminen	2023-2026	Työllisyyden ekosysteemi	Toteutuneiden vierailujen määrä
	Positiivinen viestintä, onnistumistarinat, osaamisen markkinointi	2023-2026	Vamia yhteistyössä Vies-tinnän kanssa	Toteutunut viestintä ja sen saavuttama näkyvyys
	Tietoa koulutusohjelmista yrityksille	2023	Novia (VIT) yhteistyössä alueen korkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa	Koulutusohjelmastiivistelmä yrityksille laadittu ja käyt-töön otettu
	Vuoropuhelu työelämään Tiitus-sovelluksen kautta	2023-2026	Vamia, VAMK ja mahdolliset muut oppilaitokset	Tiitus-sovelluksen käyttöön-oton laajuus Vaasassa
Suomen- ja ruotsinkielen osaamisen vahvistaminen	- Kielitaidon testaaminen oppilaitoksissa - Monipuolisia kurssivaihtoehtoja kielien opiskeluun	Jatkuva	Oppilaitokset Alma, Efo	CEFR ja muiden osaamista mittaavien testien määrä ja taso

Terveys ja hyvinvointi

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Hyvien väestösuhteiden edistäminen	Vihapuheen tunnistaminen ja siihen puuttuminen	Jatkuva	Koko kaupunki-organisaatio yhteistyössä Pohjanmaan ETNO:n kanssa	Kaupunkiorganisaatiossa vihapuheelle nollatoleranssi
	Vihanpuheen tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen, syrjäytymiseen ja osatomuuteen liittyvän osaamisen vahvistaminen henkilöstökoulutuksina.	2024	Henkilöstöpalvelut	Henkilöstökoulutusten määrä ja niihin osallistuneet
	Syrjäytymisen ja eriarvoistumisen kokonaiskuvan selvittäminen	2023-2026	Hyvinvointipalvelut ja turvallisuustyöverkosto yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	Kokonaiskuva selvitetty ja sen pohjalta laadittu toimenpide suunnitelma

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen	• Kulttuurikaveritoiminta	2022-2026	Alma, SPR, kulttuuri -ja kirjastopalvelut	Toteutuneet koulutukset 2 krt/vuosi, pyynnöt/toteutuneet kulttuurikäynnit
	• PopUp- infot hyvinvoinnin eri osa-alueista yhteispalvelupisteessä	2024-2026	Welcome Office yhteistyössä hyvinvointiyksikön kanssa	Toteutuneet infot ja niihin osallistuneet
Tiedonsaannin vahvistaminen	• Newsletter -uutiskirjeen tuottaminen ja markkinointi	2023-2026	Welcome Office yhteistyössä hyvinvointiyksikön kanssa	Uutiskirjeen vastaanottajien määrä, sidosryhmät hyödyntävät tiedonvälittämisen kanavana
	• Olemassa olevien tiedonvälityskanavien hyödyntäminen	Jatkuva	Koko kaupunkiorganisaatio	Maahanmuuttajataustainen väestö huomioitu kaupungin tiedotuksessa
	• Welcomeoffice.fi sivun ja Infofinland sivuston päivittäminen, ylläpitäminen ja markkinointi	Jatkuva	Welcome Office yhteistyössä viestinnän kanssa	Kävijämäärät sivustoilla
Toimivat yhdyspinnat kunnan ja hyvinvointialueen tehtävissä	• Yhtenevät toimintatavat ja tiedottaminen yhteisistä toimintatavoista-toimijoille suunnattu koulutus	2023	Hyvinvointipalvelut yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	Toteutuneet koulutukset ja niihin osallistuneet
	• Maahanmuuttajien vastaanoton (Mava) turvaaminen	Jatkuva	Hyvinvointipalvelut yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	Mava vastaanotto toiminnassa.
	• Säännöllinen ja aukoton vuoropuhelu kunnan ja hyvinvointialueen välillä	Jatkuva		Tunnistettu kontaktihenkilöt ja vuoropuhelu säännöllistä
Hyvinvointia ja terveyttä sekä itsehoidollisia taitoja koskevan osaamisen vahvistuminen	• Lapsiperheiden kohtaaminen ja infot	2024	Perhekeskus toiminta	Maahanmuuttajataustaisten osuus kohtaamispaikkatoiminnan kävijämäärästä, järjestetyt infotilaisuudet ja niihin osallistuneet
	• Hyvinvointi- ja mielenterveysinfot olemassa oleviin ryhmiin ja monikieliset viestintämateriaalit	Jatkuva	Kotouttamispalvelut yhteistyössä kriisikeskuksen kanssa	Toteutuneiden ryhmien ja niihin osallistuneiden määrä
	• How to Manage the Dark Season webinaari	Jatkuva	Hyvinvointiyksikkö ja Welcome Office	Webinaari 1 krt vuodessa

Sosiaaliset suhteet ja kontaktit

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Kaksisuuntaisen kotoutumisen tukeminen	• Puhu tuntemattomalle- kampanja	2024	Viestintä yhteistyössä kaupungin toimijoiden ja yhdistysten kanssa	Kampanjan saavuttama näkyvyys
	• Kulttuurikahvilatoiminta 1 krt/kk	2023	Hyvinvointiyksikkö ja Alma yhteistyössä etnisten yhdistysten kanssa	Toiminta käynnistynyt ja mukana olevien aktiivisten yhdistysten määrä
	• Kaupunkiviljelytoiminnan juurruttaminen	2023-2026	Viheralueyksikkö, Setlementti ja Kotouttamispalvelut	Osallistujien määrä, viljelytoiminnan alueiden määrä
	• Monialainen verkostoyhteistyö ja sen koordinointi	Jatkuva	Hyvinvointiyksikkö	Mukana olevien kumppanien määrä
	• Welcome to Vaasa, englanninkieliset infot	2022-2026	Alma, Welcome Office ja hyvinvointiyksikkö	Welcome to Vaasa tapahtumien määrä 2-4 krt/ vuodessa + osallistujien määrän seuranta
Osallisuuden edistäminen	• Osallisuusmessut	2023-2026	Kotouttamispalvelut yhteistyössä yhdistystoimijoiden kanssa	Toteutuneet messut 1 krt/vuosi
	• Monikielinen tiedottaminen äänioikeudesta ja demokratiasta	2025	Hyvinvointiyksikkö yhteistyössä Welcome Officen kanssa	Toteutuneet tiedotustilaisuudet ja niihin osallistuneet
	• Englanninkielen lisääminen Monikulttuurisuusneuvoston toimintakieleksi ja monikulttuurisen jäsenistön nimeämisprosessin kehittäminen	2023	Monikulttuurisuusneuvosto yhteistyössä asiantuntijajäsenten kanssa.	Englannin kieli käyttöön otettu yhtenä työkielenä. Monikulttuurisen jäsenistön hakuprosessi mallinnettu.
	• Kuntalaisten osallisuuden mahdollisuuksien kielellinen turvaaminen	Jatkuva	Koko kaupunkiorganisaatio	Tilaisuudet ja toimenpiteet joissa varmistettu vieras-kielisten osallisuuden mahdollisuus

Lasten ja nuorten palvelut

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Harrastamisen mahdollistaminen	- Harrastuskoordinaattorin tuki mieluisan harrastuksen löytämiseksi - Kouluvierailut tiedottamisen kanavana	Jatkuva	Nuorisopalvelut	Toteutuneet retket, tapahtumat, kouluvierailut
	- Vanhempien tukeminen ja neuvonta harrastamisen kysymyksissä. - Hyvien käytäntöjen pilotoiminen (esim. Futisstartti)	2024	Hyvinvointipalvelut ja nuorisopalvelut yhteistyössä seurojen kanssa	Toimintamalli vanhempien tukemiseksi kehitetty ja käyttöön otettu
Perhekoulumalli	- Yhteistyön tiivistäminen huoltajien kanssa. Huoltajien tiedottaminen suomalaisesta koulutusjärjestelmästä. Viikoittaiset tapahtumat koko perheelle, monikieliset ohjaajat, ja asiantuntijavierailut. - Tutustuminen Vaasaan, harrastusmahdollisuuksiin ja palveluihin perhekoulun kautta	2023-2026	Perhekeskus yhteistyössä perusopetuksen ja muiden toimijoiden kanssa.	Osallistujien määrä

Turvallisuus

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Rinnakkaisyhteisön muodostumisen tunnistaminen ja ennaltaehkäiseminen	Yhteiskuntataitojen vahvistaminen ja tiedonanto kansalaisoikeuksista ja -velvollisuuksista	Jatkuva	Vastaanottokeskus, Kotouttamispalvelut, TNO palvelut ja koulutustoimijat	Yhteiskuntaan orientoivaa koulutusta riittävästi tarjolla.
	Viranomaistoimijoiden osaamisen vahvistaminen tunnistamisessa	Jatkuva	Koko kaupunkiorganisaatio	Vaasan kaupungissa ei löydy rinnakkaisyhteisöjä
	Rinnakkaisyhteisön määritelmä kirjataan yhteisen ymmärryksen luomiseksi	2023	Turvallisuustyö yhteistyössä vastaanottokeskuksen ja Kotouttamispalveluiden kanssa	Rinnakkaisyhteisöjen määritelmä on kirjattu
Työvoiman hyväksikäytön tunnistaminen ja ehkäiseminen	Viranomaisten osaamisen vahvistaminen, ohjekortin käyttöönotto	Jatkuva	Koko kaupunkiorganisaatio	Mahdolliset työvoiman hyväksikäyttötapaukset tunnistetaan
	Tiedottaminen työntekijän oikeuksista	Jatkuva	Koko kaupunkiorganisaatio	Tiedottamisen kanavat ja tiedottamisen saavuttama näkyvyys
	Yhteistyön vahvistaminen viranomaisverkoston kanssa	Jatkuva	Vastaanottokeskus, Kotouttamispalvelut, TNO yhteistyössä IKU verkoston kanssa	IKU verkoston tapaamisten määrä
	Eettisten periaatteiden kirjaaminen	2023	Kaupunginhallitus	Eettiset periaatteet kirjattu ja otettu käyttöön
Kriisitietoisuuden vahvistaminen	- Mallin kehittäminen monikieliseen kriisiviestintään - Tiedottamisen keskushenkilöiden kartoittaminen yhteisöistä	2023	Vastaanottokeskus, Kotouttamispalvelut, TNO palvelut yhteistyössä viestinnän kanssa	Toimiva keskushenkilöverkosto

Seuranta

TAVOITE	TOIMENPIDE	AIKATAULU	VASTUUTAHO	MITTARI
Asetettujen tavoitteiden toteutuminen	- Tiedonkeruu vuosittain - Toiminnan vaikuttavuuden arviointi ja jatkotoimista sopiminen sekä mitareiden vaikuttavuuden tarkastelu.	Jatkuva	Monikulttuurisuusneuvosto	Toteutuneet tavoitteet. Kotoutumisen indikaattoreiden kehittyminen.

V A A S A .

VAASAN KAUPUNGIN KOTOUTTAMISPALVELUT

Monikulttuurisuusneuvoston sihteeri, 040 667 2414
Monikulttuurisuusneuvosto, Hanna Kakko 0400 877 217, Ritva Mertaniemi, 040 616 3962

vaasa.fi/kotouttamisohjelma